

Комунальний заклад
«Новопокровський заклад дошкільної
освіти (ясла-садок)» Новопокровської
селищної ради Чугуївського району
Харківської області

Директор

Handwritten signature

Марина ГОЛОВАЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від «01» 09 2026 р. № 72

ПОЛОЖЕННЯ

**про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню
з дітьми у Комунальному закладі «Новопокровський заклад
дошкільної освіти (ясла-садок)» Новопокровської селищної
ради Чугуївського району Харківської області**

Загальні положення

1.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Комунальному закладі «Новопокровський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)» Новопокровської селищної ради Чугуївського району Харківської області (далі - Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження у Комунальному закладі «Новопокровський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)» Новопокровської селищної ради Чугуївського району Харківської області (далі - ЗДО).

1.2. Положення розроблене відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-IX;

- Сімейного кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення;

- Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658;

- Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658;

- Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 (із змінами, внесеними постановою КМУ від 28.07.2021 № 775);

- Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646 (у редакції наказу МОН України від 18 червня 2026 року № 961);

- Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами, затверджених наказом МОН від 02.10.2018 № 1047;

- Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства, затвердженого спільним наказом Мінсоцполітики та МВС від 13.03.2019 № 369/180.

1.3. У цьому Положенні основні терміни вживаються у такому значенні:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у ЗДО, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях ЗДО алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів і психотропних речовин.

Насильство - будь-які навмисні дії однієї особи стосовно іншої, які порушують її конституційні права й свободи та завдають моральної шкоди, шкоди її фізичному чи психічному здоров'ю.

Домашнє насильство - діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Форми насильства (економічне, психологічне, сексуальне, фізичне) — визначено відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Булінг (цькування) - діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства, булінг (цькування), експлуатація, зневажливе ставлення або нехтування потребами дитини, що завдає чи може завдати шкоди її здоров'ю, психічному або фізичному розвитку.

1.4. Недопустимою вважається поведінка працівників та інших осіб, що призводить до коментарів в присутності дітей, застосування покарань, демонстрація байдужості тощо.

1.5. Відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону дитинства» забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статеві свободи та статеві недоторканості малолітньої особи. Під час прийняття на роботу проводиться співбесіда/опитування ситуаційного характеру для оцінки ризиків схильності особи до агресії чи жорстокого поводження.

1.6. Мета Положення - створення безпечного та доброзичливого освітнього середовища, унеможливлення проявів жорстокого поводження з дітьми, а також формування у працівників навичок своєчасного виявлення, інформування та реагування на факти такого поводження.

1.7. Положення є обов'язковим до виконання всіма працівниками ЗДО, залученими фахівцями та іншими особами, які мають контакт з дітьми під час перебування у закладі.

2. Основні заходи щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми

З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми у ЗДО реалізуються:

1) Превентивні заходи:

- затвердження Положення, правил поведінки учасників освітнього процесу та алгоритмів дій;
- затвердження форми первинного повідомлення про підозру/випадок насильства (Додаток 1);
- затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту / Журналу безпеки (Додаток 2);
- затвердження форми анонімного опитування для дітей (Додаток 3);
- оцінювання ризиків фізичного та емоційно-психологічного середовища;
- проведення просвітницьких заходів із вихованцями, батьками та педагогами.

2) Заходи з виявлення та реагування:

- забезпечення функціонування доступних і безпечних способів повідомлення про випадки насильства (скринька повідомлень, телефон, електронна пошта тощо);
- оперативний розгляд повідомлень та вжиття заходів реагування протягом встановлених термінів.

3) Навчання та підвищення обізнаності:

- організація тренінгів, інструктажів і консультацій для працівників;
- проведення тематичних занять з дітьми («Тиждень права», заняття з розвитку емоційного інтелекту);

- залучення батьківської спільноти до просвітницьких заходів.

4) Моніторинг та оцінка:

- здійснення самооцінювання ефективності вжитих заходів;
- анкетування батьків і працівників;
- аналіз виявлених інцидентів з метою недопущення їх повторення.

5) Інформування:

- розміщення матеріалів у батьківських куточках, на офіційному вебсайті ЗДО;

- висвітлення контактних телефонів гарячих ліній допомоги, ювенальної поліції, служби у справах дітей.

3. Функції та обов'язки працівників ЗДО

3.1. Керівник ЗДО:

- відповідає за реалізацію Положення та Типової програми унеможливлення насильства;
- забезпечує ознайомлення всіх працівників із Положенням під підпис до початку їх роботи з дітьми (або у строк не більше 5 робочих днів з дня початку роботи);
- забезпечує функціонування механізму подання повідомлень про випадки насильства та призначає відповідальну особу за ведення Журналу безпеки;
- розглядає повідомлення протягом 1 доби з дня його реєстрації;
- у разі виявлення ознак насильства чи жорстокого поводження протягом 3 годин письмово (зокрема засобами електронної комунікації) повідомляє батьків/законних представників дитини (крім випадків, коли вони є кривдниками), уповноважений підрозділ Національної поліції та службу у справах дітей з одночасним інформуванням Нацсоцслужби та Державної служби у справах дітей;
- скликає засідання Комісії з розгляду випадків насильства не пізніше ніж протягом 3 робочих днів з дня отримання повідомлення.

3.2. Вихователь-методист:

- координує просвітницький напрям роботи щодо формування ненасильницької поведінки;
- розробляє план превентивних заходів та готує інформаційно-методичні матеріали для батьків і педагогів;
- забезпечує інформаційну відкритість закладу з питань протидії насильству на вебсайті та стендах ЗДО.

3.3. Практичний психолог (психологічна служба):

- бере участь у розробці та виконанні плану заходів із запобігання насильству;
- надає психолого-педагогічну допомогу дітям, які постраждали, стали свідками або вчинили насильство;
- проводить інтерактивні заняття з дітьми, тренінги для педагогів та консультації для батьків;
- бере участь у засіданнях Комісії та супроводжує процедуру

вислуховування дитини.

3.4. Педагогічні та інші працівники ЗДО:

- постійно спостерігають за емоційним станом і поведінкою дітей;
- у разі виявлення факту насильства негайно вживають заходів для його припинення, за потреби надають домедичну допомогу та викликають швидку медичну допомогу;

- негайно повідомляють керівника ЗДО про будь-які випадки чи підозри щодо насильства;

- дотримуються правил щодо фізичного контакту: уникають будь-яких необов'язкових фізичних контактів із дитиною. Якщо контакт необхідний за змістом діяльності, він здійснюється у присутності щонайменше ще однієї повнолітньої особи або у приміщенні з вільним доступом інших осіб.

4. Діяльність Комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження

4.1. Комісія є консультативно-дорадчим органом ЗДО, що утворюється наказом керівника для з'ясування обставин та прийняття рішень за повідомленнями про випадки насильства чи жорстокого поводження.

4.2. До складу Комісії входять: керівник ЗДО (голова), вихователь-методист, практичний психолог, вихователі, батьки постраждалої дитини та дитини-кривдника (за наявності), а також за згодою - представники поліції, служби у справах дітей, медичні працівники.

4.3. Засідання Комісії проводиться протягом 3 робочих днів з дня отримання повідомлення.

4.4. Рішення Комісії приймаються колегіально з дотриманням принципу забезпечення найкращих інтересів дитини.

5. Порядок подання та розгляду повідомлень

5.1. У ЗДО діє система подання повідомлень про випадки насильства (усні та письмові заяви, скринька повідомлень, електронна пошта, телефонний зв'язок), зокрема з можливістю анонімного звернення.

5.2. Усі повідомлення реєструються відповідальною особою в день їх надходження у Журналі безпеки (Додаток 2). Якщо повідомлення надійшло у неробочий час, воно реєструється у перший робочий день.

5.3. Якщо у вчиненні насильства підозрюється керівник ЗДО, повідомлення подається безпосередньо управлінню освіти Новопокровської селищної ради.

Новопокровського ЗДО

Протокол № 2 від «31» 08 2026 р.

5.4. Факт вчинення булінгу (цькування) встановлюється виключно рішенням суду, яке набрало законної сили. Завданням Комісії є оцінювання ситуації, вжиття заходів щодо припинення конфлікту та надання допомоги учасникам.

5.5. Вислуховування дитини на засіданні Комісії здійснюється у присутності її батьків (законних представників) та практичного психолога у доброзичливій обстановці. За письмовою згодою батьків вислуховування може здійснюватися без їхньої присутності. Зміст висловленої думки дитини обов'язково фіксується в протоколі засідання.

Думка дитини враховується відповідно до віку та рівня зрілості з дотриманням принципу конфіденційності.

Вік, група:

6. Ознаки можливого насильства та жорстокого поводження

6.1. Працівники ЗДО керуються переліком індикаторів (фізичних, емоційних, поведінкових), що можуть свідчити про перебування дитини в небезпеці (синяки, садна, замкненість, страх дорослих, підвищена агресивність, ухилення від контактів, скарги на біль тощо).

6.2. Булінг (цькування) характеризується систематичністю (повторюваність дій два і більше разів протягом 12 місяців) та наявністю сторін (кривдник, потерпілий, спостерігачі).

6.3. Виявлення хоча б однієї з ознак є підставою для інформування керівника та проведення перевірки ситуації.

7. Відповідальність та прикінцеві положення

7.1. Особи, причетні до вчинення насильства або жорстокого поводження з дітьми, а також працівники, які приховали відомі їм факти насильства, несуть дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством України.

7.2. Інформація про дитину, яка постраждала від насильства, є конфіденційною та не підлягає розголошенню.

7.3. Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом керівника ЗДО після погодження педагогічною радою.

5. Інформація про вжиті первинні заходи:

☐ поінформовано керівника ЗДО

☐ поінформовано батьків/законних представників

☐ поінформовано службу у справах дітей

☐ поінформовано територіальну поліцію

☐ надано юридичну допомогу

Підписано: СХВАЛЕНО педагогічною радою

Новопокровського ЗДО

Протокол № 4 від «31» 08 2026 р.

Дата: «31» 08 2026 р.

ФОРМА

первинного повідомлення про підозру/випадок насильства щодо дитини

Найменування закладу: Комунальний заклад «Новопокровський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)» Новопокровської селищної ради Чугуївського району Харківської області

Дата події або виявлення: «__» _____ 20__ р.

1. Інформація про дитину:

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Вік, група: _____

Соціальний статус (за наявності):

- ☐ дитина з інвалідністю
- ☐ дитина-сирота / позбавлена батьківського піклування
- ☐ ВПО
- ☐ інше: _____

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

ПІБ, посада: _____

Контактний телефон: _____

3. Опис ситуації (обставини, дата, час, учасники):

4. Виявлені ознаки насильства / поведінка дитини:

- ☐ тілесні ушкодження
- ☐ страх / тривожність / ухилення від контакту
- ☐ розповідь про образи / тиск
- ☐ скарги на біль
- ☐ інше: _____

5. Інформація про вжиті першочергові заходи:

- ☐ поінформовано керівника ЗДО
- ☐ поінформовано батьків/законних представників
- ☐ поінформовано службу у справах дітей
- ☐ поінформовано Національну поліцію
- ☐ надано домедичну / медичну допомогу

Підпис особи, яка склала повідомлення: _____ / _____ /

Дата: «__» _____ 20__ р.

ЖУРНАЛ БЕЗПЕКИ (Форма реєстрації внутрішнього інциденту)

№ п/п	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок наси́льства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, імя дитини	Тип ситуації	Заходи реагування	Результат	Підпис відпові- дальної особи
1.	Чи ставлять тебе дорослі у садочку? ☐ Так ☐ Ні					
2.	Як до тебе ставляться дорослі у садочку? ☐ Добре і приязно ☐ Серцяється або кричить					
3.	Чи ображає або лякає тебе хтось у дитячому садку? ☐ Так (хто саме: _____) ☐ Ні					
4.	Чи знаєш ти, до кого дорослим можна звернутися, якщо тобі сумно, або ти відчуваєш страх? ☐ Так, знаю ☐ Ні, не знаю					
5.	Що б ти хотів(а) розповісти або намалювати мамі/бабусі, а дорослий зацікавиться її думкою?					

* Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше. **Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо

АНКЕТА

анонімного опитування для дітей (у доступному форматі)

(заповнюється зі слів дитини практичним психологом або вихователем у формі дружньої бесіди)

1. Чи почувашся ти у безпеці в дитячому садку? Чи тобі тут спокійно і цікаво?

- ☐ Так, завжди
- ☐ Іноколи
- ☐ Ні

2. Як до тебе ставляться дорослі у садочку?

- ☐ Добре і приязно
- ☐ Байдуже
- ☐ Сердяться або кричать

3. Чи ображає або лякає тебе хтось у дитячому садку?

- ☐ Ні
- ☐ Так (хто саме: _____)

4. Чи знаєш ти, до кого з дорослих можна звернутися, якщо тобі сумно, страшно або тебе хтось образив?

- ☐ Так, знаю
- ☐ Ні, не знаю

5. Що б ти хотів (хотіла) змінити, щоб у садочку стало ще краще і безпечніше?

(дитина може розповісти або намалювати малюнок, а дорослий занотує її думку):

АНКЕТА

анонімного опитування для дітей (у доступному форматі)

(заповнюється зі слів дитини практичним психологом або вихователем у формі дружньої бесіди)

1. Чи почувася ти у безпеці в дитячому садку? Чи тобі тут спокійно і цікаво?

- ☐ Так, завжди
- ☐ Іноколи
- ☐ Ні

2. Як до тебе ставляться дорослі у садочку?

- ☐ Добре і приязно
- ☐ Байдуже
- ☐ Сердяться або кричать

3. Чи ображає або лякає тебе хтось у дитячому садку?

- ☐ Ні
- ☐ Так (хто саме: _____)

4. Чи знаєш ти, до кого з дорослих можна звернутися, якщо тобі сумно, страшно або тебе хтось образив?

- ☐ Так, знаю
- ☐ Ні, не знаю

5. Що б ти хотів (хотіла) змінити, щоб у садочку стало ще краще і безпечніше?

(дитина може розповісти або намалювати малюнок, а дорослий занотовує її думку):
